

Bijlage: Technische analyse meircirculaire 2026

Accres algemene uitkering

Het accres bestaat uit twee delen: een volumedeel en een nominaal deel.

- Het volumedeel compenseert onder andere bevolkingsgroei en economische ontwikkeling.
- Het nominale deel compenseert loon- en prijsstijgingen.

In de meircirculaire 2026 zijn de accressen voor de jaren 2026 tot en met 2031 aangepast.

- Volume accres

Het gemeentefonds wordt aangepast op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). De volumeontwikkeling van de fondsen wordt gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor het gemeentefonds minder schommelt. De cumulatieve mutatie voor het volume deel in de jaren 2026 t/m 2030 zijn verwerkt.

- LPO accres

Het LPO (Loon- en Prijs ontwikkeling) accres wordt bepaald op basis van de ontwikkeling van het prijs Bbp van het lopende jaar, waardoor het gemeentefonds op een reëel 'niveau' blijft.

De definitieve vaststelling gebeurt steeds bij de Voorjaarsnota van het Rijk. Voor 2026 is de prijsontwikkeling hoger geraamd dan in december 2025. Daardoor valt de prijscompensatie ook hoger uit.

- Afrekening ruimte onder BCF-plafond 2025

Elk jaar wordt bij de septembercirculaire een inschatting gemaakt van de declaraties van gemeenten bij het BTW Compensatie Fonds. Op basis van deze inschatting is in de septembercirculaire 2025 de ruimte onder het plafond uitgekeerd (€ 428 miljoen). Bij het opmaken van de definitieve afrekening 2025 bleek de ruimte onder het plafond lager (€ 216 miljoen). Daarom wordt het verschil (€ 213 miljoen) in 2026 in mindering gebracht als mutatie op de uitkeringsfactor. Voor Beuningen betekent dit een nadeel van € 253.000.

Gemeentefonds (in € 1000 +=voordeel/ -=nadeel)	2026	2027	2028	2029	2030
Correctie volume accres		36	70	-35	-35
Correctie LPO accres	217	219	317	242	347
Afrekening ruimte onder BCF-plafond 2025	-253				
Overige ontwikkelingen	-36	72			
Subtotaal	-72	328	387	208	312

Uitkeringsfactor

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via *maatstaven*, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld *gewicht* (bedrag per eenheid) en de *uitkeringsfactor* (de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor). Deze drie componenten zijn aan wijzigingen onderhevig.

- Ontwikkeling uitkeringsbasis en hoeveelheidsverschillen

Naast de mutaties in de algemene uitkering die worden veroorzaakt door wijzigingen in de maatstafgewichten en de wegingsfactoren als gevolg van beleidsmatige maatregelen (ontwikkeling uitkeringsbasis), wordt een deel van de mutatie veroorzaakt door mutaties in de basisgegevens. Deze mutaties staan hieronder in een totaalbedrag weergegeven onder het kopje hoeveelheidsverschillen. Deze mutaties zijn het gevolg van de actualisatie van de aantallen voor gemeente Beuningen. Onder andere het aantal inwoners in de verschillende leeftijdscategorieën (75+, jonger dan 18) maar ook het aantal bijstandsontvangers, eenpersoonshuishoudens, aantal leerlingen e.d. zijn aangepast met de laatst bekende gegevens. Zowel de uitkeringsfactor (de "prijs" of het maatstafgewicht per eenheid) als diverse maatstaven stijgen waardoor het budget voor Beuningen toeneemt.

Gemeentefonds	2026	2027	2028	2029	2030
Hoeveelheidsverschillen	236	304	301	291	286
Ontwikkeling uitkeringsbasis (uitkeringsfactor)	72	219	317	311	381
Subtotaal	309	522	618	603	667

Taakmutaties algemene uitkering

Dit zijn toe- en afnames van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds. Ze ontstaan wanneer het Rijk taken overdraagt aan gemeenten (decentralisatie) of taken juist weer intrekt.

- Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage Wmo 2015 wordt uitgesteld van 1 januari 2027 naar 1 januari 2028. Daarom wordt in 2027 € 225 miljoen overgeheveld van de VWS-begroting (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) naar het gemeentefonds. Omdat deze besparing al was verwerkt in eerdere berekeningen, is hierover geen accres opgebouwd. Daarom wordt het accres incidenteel met € 40,7 miljoen bijgesteld in 2027. Voor Beuningen betekent dit een voordeel van € 247.000.

- Huishoudelijke hulp uit de Wmo

Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Daardoor stopt de huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Het gevolg is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Daarom wordt er juist geld uit het gemeentefonds gehaald.

In de begroting van Beuningen worden zowel de lasten als de baten voor het onderdeel Wmo, Huishoudelijke hulp, met hetzelfde bedrag verlaagd. Daardoor heeft deze wijziging vooralsnog een budgetneutraal effect op de begroting van Beuningen. Zodra in de komende jaren duidelijk wordt hoe de regeling er precies uit komt te zien worden de budgetten in de Begroting hier verder op aangepast.

- Vangnetregeling huishoudelijke hulp uit de Wmo

Vanaf 2029 blijft de gemeente wel verantwoordelijk voor mensen die huishoudelijke hulp niet zelf kunnen regelen of betalen. Voor deze groep komt er een vangnet.

Daarvoor ontvangen gemeenten vanaf 2029 jaarlijks € 430 miljoen extra via het gemeentefonds. Beuningen ontvangt hiervoor € 468.000.

- Kinderopvang pleegouders

De Rijksoverheid stelt extra geld beschikbaar om pleegouders te helpen bij de kosten van kinderopvang en buitenschoolse opvang (bso) voor hun pleegkinderen. Deze regeling geldt voor alle pleegouders, ook als de plaatsing vrijwillig is. Pleegouders betalen nu vaak nog een eigen bijdrage nadat zij kinderopvangtoeslag hebben gekregen. Door deze extra middelen worden die kosten lager. Bij de decembercirculaire 2025 is voor 2025 eenmalig € 10,7 miljoen toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. In de meicirculaire 2026 zijn deze middelen voor 2026 en 2027 ook aan het gemeentefonds toegevoegd.

- Compensatieregeling niet-beoogde kosten jeugdzorg

Op 16 juni 2025 is de SPUK "Niet beoogde jeugdzorgkosten vanwege verblijf" verlengd voor de zorgkosten over de jaren 2024 en 2025. Voor deze regeling is in 2026 een bedrag van € 60 miljoen beschikbaar gesteld op de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Dit geld komt uit de algemene uitkering van het gemeentefonds. Hierdoor vindt er dus een onttrekking uit het gemeentefonds plaats. Voor Beuningen betekent dit een nadeel van - € 74.000. In het derde kwartaal van 2026 worden de aanvragen over de jaren 2024 en 2025 beoordeeld. Daarna wordt bekeken of geld overblijft. Als dat zo is, dan vloeit het restant terug naar de algemene uitkering van het gemeentefonds.

- "Weeffout" jeugdzorg

Bij de overheveling van de jeugdzorg in 2015 is geld van het provinciefonds naar het gemeentefonds gegaan. Daarbij is een fout gemaakt: er is toen structureel te veel geld naar gemeenten gegaan. Dit kwam doordat geen rekening werd gehouden met het feit dat grote steden zoals Amsterdam, Rotterdam en Den Haag al zelf verantwoordelijk waren voor jeugdzorg. Deze fout wordt nu hersteld. Vanaf 2026 wordt deze correctie structureel doorgevoerd.

Gemeentefonds	2026	2027	2028	2029	2030
Uitstel vervanging abb tarief Wmo		249			
Huishoudelijke hulp uit de Wmo				-1.569	-1.618
Vangnetregeling huishoudelijke hulp uit de Wmo				468	483
Kinderopvang pleegouders	16	17			
Compensatieregeling niet-beoorde kosten jeugdzorg	-74				
"Weeffout" jeugdzorg	-12	-13	-13	-14	-14
Overige ontwikkelingen	1	5	1	3	2
Subtotaal	-69	258	-12	-1.112	-1.147

Maatstaf OZB

In het verdeelsysteem van het gemeentefonds wordt rekening gehouden met de eigen OZB-capaciteit van een gemeente. Gemeenten met een hogere belastingcapaciteit krijgen daardoor minder uit het gemeentefonds.

De rijksoverheid berekent hoeveel OZB een gemeente theoretisch kan ophalen.

- WOZ-waarden mutaties

De onroerendezaakbelasting (OZB) wordt geheven over de waarde van onroerende zaken in de gemeente. Die waarde heet de WOZ-waarde.

De WOZ-waarden zijn aangepast op basis van de laatst bekende cijfers die aan het CBS zijn geleverd. Deze verandering is hieronder apart zichtbaar gemaakt als hoeveelheidsverschil.

- WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven

De rekentarieven van de maatstaf OZB zijn aangepast aan de WOZ-tijdvakken. Op 1 januari 2026 begint een nieuw WOZ-tijdvak met als waardepeildatum 1 januari 2025.

Bij de aanpassing van de rekentarieven is de vaste werkwijze toegepast. Daarbij wordt het rekestarief aangepast om de verandering in de OZB-maatstaf door stijging of daling van de WOZ-waarde te compenseren.

De maatstaf groeit alleen mee met de inflatie. De marktontwikkeling tussen 1 januari 2025 en 1 januari 2026 is geschat op basis van informatie van de Waarderingskamer. De rekentarieven zijn daarop aangepast.

Gemeentefonds	2026	2027	2028	2029	2030
WOZ-waarden mutaties	-349	-633	-633	-633	-633
WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven		183	189	194	200
Subtotaal	-349	-450	-445	-439	-433

IU/DU/SU

De termen IU (Integratie-uitkering), DU (Decentralisatie-uitkering) en SU (Specifieke uitkering) verwijzen naar drie specifieke typen rijksbijdragen binnen het Gemeentefonds. Het Rijk verstrekt deze uitkeringen naast de algemene uitkering.

- Participatie IU

Dit is een budget dat het Rijk via het Gemeentefonds verstrekt aan gemeenten om de sociale infrastructuur, re-integratie en werkgelegenheid te financieren. Deze integratie-uitkering is geïndexeerd.

- Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023

Sinds 2023 werken alle gemeenten in Nederland stap voor stap toe naar een nieuw verdeelmodel voor de algemene uitkering. In de tussentijd krijgen de nadeelgemeente een aanvullende uitkering (suppletie-uitkering). Beuningen krijgt nu nog zo'n € 500.000 per jaar, omdat het een nadeelgemeente is. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft echter aangegeven dat er meer onderzoek nodig is naar de nieuwe verdeling van het gemeentefonds. Daarom blijft de hoogte van de uitkering in 2027 en 2028 gelijk aan die van 2026.

Vanaf 2028 wordt de uitkering wel geïndexeerd. Voor Beuningen betekent dit dat de suppletie-uitkering met € 121.000 daalt.

- Alleenverdienersproblematiek

Gemeente Beuningen kan huishoudens helpen met extra geld (bijzondere bijstand). Dit is voor gezinnen met één inkomen die door regels te weinig toeslagen krijgen of hebben ontvangen en daardoor onder het minimum inkomen leven.

Dankzij een decentralisatie uitkering kan de gemeente deze hulp geven. In 2026 ontvangt de gemeente hiervoor € 37.000. Dit bedrag bestaat uit € 12.000 voor 2023 en 2024, en € 25.462 voor 2026.

- Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp

Deze decentralisatie-uitkering is om gemeenten de mogelijkheid te bieden om de bestaande lokale aanpak van energiearmoede te intensiveren. Hiervoor ontvangen we in 2026 € 21.000.

- IBO Problematische schulden

Het kabinet heeft maatregelen ingevoerd om problematische schulden aan te pakken met als doel om schulden eerder te signaleren en sneller hulp te bieden. In 2026 ontvangen we € 23.000.

- Re-integratiedienstverlening

We krijgen nu structureel extra budget voor arbeidsinschakeling van jongeren tot 27 jaar. Dit is een aanvulling op het bestaande re-integratiebudget.

- Ondersteuning lokale partijen

We ontvangen voor 2026 € 10.000 voor decentrale politieke partijen. Zo worden gemeenten in de gelegenheid gesteld om politieke partijen die een zetel hebben in de gemeenteraad te ondersteunen.

- Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid

Voor 2027 is € 671 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Het budget is voor plannen die gemeenten hebben op gebied van het aardgasvrij maken van wijken, het aanleggen van windparken of zonneweiden of een zero-emissie-zone. Voor 2027 betekent dit voor Beuningen een bijdrage van € 858.000.

Gemeentefonds	2026	2027	2028	2029	2030
Participatie IU	127	58	55	-33	-61
Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023			-121	-121	-121
Alleenverdienersproblematiek	37				
Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	21				
IBO Problematische schulden	23				
Re-integratiedienstverlening	13	13	13	13	16
Ondersteuning lokale politieke partijen	10				
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid		858			
Overige IU/DU/SU	5	4		-1	
Subtotaal	236	933	-53	-142	-166

Totaal effect op de algemene middelen

Gemeentefonds (in € 1000 +=voordeel/=-nadeel)	2026	2027	2028	2029	2030
Uitkeringsfactor, algemeen en ontwikkeling uitkeringsba	237	850	1.005	811	979
Taakmutaties	-69	258	-12	-1.112	-1.147
Decentralisatie- en integratie uitkeringen	236	933	-53	-142	-166
WOZ mutaties	-349	-450	-445	-439	-433
Totaal	54	1.592	497	-883	-768